

e-ISSN 3060-5059

DOI: 10.67227

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNAL

Scientific and Innovative Research in
Social and Humanitarian Studies

Vol. 3 • Issue 10

2026

Founded in 2024

publishscience.uz

publish_science_journal@mail.ru

PEER REVIEWED • OPEN ACCESS

TEKNOLOGIK TA'LIM JARAYONIDA NAZARIYA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASINI TA'MINLASH METODIKASI

Xayitov Jonibek Xolboboyevich

Shahrisabz davlat pedagogika instituti, dotsent (PhD).

e-mail: xayitovjonibek77@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0732-510X>

Annotatsiya.

Mazkur maqolada texnologik ta'lim jarayonida nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalar integratsiyasini ta'minlashning pedagogik-metodik asoslari yoritilgan. Shuningdek, ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish, kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish, texnik ijodkorligi va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda zamonaviy ta'lim metodlari, innovatsion pedagogik texnologiyalar hamda amaliy mashg'ulotlarning o'rnini tahlil qilingan. Texnologik ta'lim mashg'ulotlarini loyihalash, muammoli vaziyatlardan foydalanish, loyiha asosida o'qitish va amaliy topshiriqlarni bajarish orqali ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari asoslab berilgan. Shuningdek, nazariya va amaliyot o'rtasidagi uzviylikni ta'minlashga xizmat qiluvchi metodik yondashuvlar hamda ularni ta'lim jarayoniga tatbiq etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: texnologik ta'lim, nazariya va amaliyot integratsiyasi, pedagogik metodika, amaliy mashg'ulot, kasbiy kompetensiya, innovatsion ta'lim, loyiha asosida o'qitish, texnik ijodkorlik, mustaqil fikrlash, ta'lim samaradorligi.

МЕТОДОЛОГИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНТЕГРАЦИИ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ В ПРОЦЕССЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Хайитов Жонибек Холбобоевич

Шахрисабзский государственный педагогический институт, доцент (PhD).

Аннотация.

В данной статье рассматриваются педагогико-методические основы обеспечения интеграции теоретических знаний и практических навыков в процессе технологического образования. Анализируется роль современных методов обучения, инновационных педагогических технологий и практических занятий в объединении теоретических знаний обучающихся с практической деятельностью, формировании профессиональных компетенций, развитии технического творчества и способности к самостоятельному мышлению. Обосновываются пути повышения эффективности образовательного процесса посредством проектирования занятий по технологическому образованию, использования проблемных ситуаций, проектного обучения и выполнения практических заданий. Кроме того, разработаны методические подходы, направленные на обеспечение взаимосвязи теории и практики, а также рекомендации по их внедрению в образовательный процесс.

Ключевые слова: технологическое образование, интеграция теории и практики, педагогическая методика, практическое занятие, профессиональная компетенция, инновационное образование, проектное обучение, техническое творчество, самостоятельное мышление, эффективность образования.

METHODOLOGY FOR ENSURING THE INTEGRATION OF THEORY AND PRACTICE WITHIN THE PROCESS OF TECHNOLOGICAL EDUCATION

Xayitov Jonibek Xolboboyevich

Shahrisabz State Pedagogical Institute, Associate Professor (PhD).

Abstract.

This article examines the pedagogical and methodological foundations for integrating theoretical knowledge and practical skills in technological education. It analyzes the role of modern teaching methods, innovative pedagogical technologies, and practical training in connecting students' theoretical knowledge with practical activities, developing professional competencies, fostering technical creativity, and enhancing independent thinking skills. The study substantiates ways to improve educational effectiveness through the design of technological education lessons, the use of problem-based situations, project-based learning, and the completion of practical assignments. In addition, methodological approaches aimed at ensuring the integration of theory and practice are developed, along with recommendations for their implementation in the

educational process.

Keywords: technological education, integration of theory and practice, pedagogical methodology, practical training, professional competence, innovative education, project-based learning, technical creativity, independent thinking, educational effectiveness.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar o'quv jarayonini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish hamda ularning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Chunki texnologik ta'lim nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtirish, balki turli materiallarga ishlov berish, buyumlarni loyihalash va tayyorlash, texnik vositalardan foydalanish hamda mustaqil ravishda amaliy masalalarni hal etish ko'nikmalarini shakllantirishga ham yo'naltirilgan. Texnologik ta'limning samaradorligi, avvalo, nazariy mashg'ulotlarda o'zlashtirilgan bilimlarning amaliy mashg'ulotlarda qo'llanilishi bilan belgilanadi [2; 27–29-b.].

Agar ta'lim jarayonida nazariy bilimlar amaliy faoliyat bilan yetarlicha bog'lanmasa, ta'lim oluvchilarda olingan bilimlarni real vaziyatlarda qo'llash, texnologik jarayonlarni tahlil qilish va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish qiyinlashadi. Shu sababli nazariy bilimlarni amaliy topshiriqlar, tajribalar, laboratoriya ishlari, loyihaviy faoliyat va ishlab chiqarishga yo'naltirilgan mashg'ulotlar bilan uyg'unlashtirish alohida ahamiyat kasb etadi. Hozirgi davrda raqamli texnologiyalar, innovatsion pedagogik yondashuvlar, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim va STEAM yondashuvining rivojlanishi texnologik ta'limda nazariya va amaliyot integratsiyasini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Mazkur yondashuvlar ta'lim oluvchilarning ijodiy fikrlashi, texnik tafakkuri, muammolarni hal etish qobiliyati hamda jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida zamonaviy o'quv jihozlari, raqamli ta'lim resurslari va amaliy loyihalardan maqsadli foydalanish o'zlashtirilgan bilimlarning mustahkamlanishiga yordam beradi.

Texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash o'qituvchidan mashg'ulotlarni puxta rejalashtirish, o'quv topshiriqlarini ta'lim oluvchilarning yosh va individual xususiyatlariga moslashtirish, amaliy faoliyatni aniq maqsadlar asosida tashkil etish hamda natijalarni samarali baholashni talab qiladi. Bunda ta'lim oluvchilarning faolligini oshirish, ularni mustaqil izlanishga yo'naltirish va nazariy bilimlarni hayotiy hamda kasbiy vaziyatlarda qo'llashga o'rgatish ustuvor vazifalar sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur maqolaning maqsadi texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlashning pedagogik-metodik asoslarini yoritish, samarali ta'lim metodlarini tahlil qilish hamda nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiluvchi metodik tavsiyalarni ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun nazariya va amaliyot integratsiyasining mazmuni va ahamiyatini ochib berish, zamonaviy o'qitish metodlarining imkoniyatlarini aniqlash hamda texnologik ta'lim samaradorligini oshirishga yo'naltirilgan metodik yondashuvlarni asoslash vazifalari belgilangan. Shunday qilib, texnologik ta'limda nazariya va amaliyot integratsiyasini izchil tashkil etish ta'lim oluvchilarning bilimlarini chuqurlashtirish, amaliy tayyorgarligini mustahkamlash va kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorlashning muhim shartlaridan biri hisoblanadi [1; 36–39-b.].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash masalasi pedagogika fanining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur masala ta'lim mazmunini amaliy faoliyat bilan bog'lash, o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, shuningdek, ularni kasbiy faoliyatga tayyorlash bilan chambarchas bog'liq. Pedagogik adabiyotlarda nazariya va amaliyot birligi ta'lim samaradorligini oshirish, bilimlarni ongli o'zlashtirish va ularni turli hayotiy vaziyatlarda qo'llashning muhim sharti sifatida talqin etiladi. Mahalliy pedagog olimlardan N. A. Muslimov, Sh. S. Sharipov, O. A. Qo'ysinov va U. N. Nishonaliyevlarning ilmiy tadqiqotlarida kasbiy ta'limni takomillashtirish, bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish, texnologik ta'lim mazmuni va metodikasini rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan.

Ushbu ilmiy yo'nalishlarda ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan mustahkamlash, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda kasbiy tayyorgarlikni takomillashtirish muhim pedagogik vazifa sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur qarashlar texnologik ta'lim mashg'ulotlarini amaliy topshiriqlar, loyihalash ishlari va muammoli vaziyatlar bilan boyitish zarurligini asoslashga yordam beradi. Texnologik ta'lim metodikasini takomillashtirishda Sh. S. Sharipovning texnik ijodkorlik, kasbiy ta'lim va o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishga oid ilmiy qarashlari ham muhim ahamiyatga ega. Texnik ijodkorlikka yo'naltirilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarga tayyor bilimlarni o'zlashtirish bilan cheklanib qolmasdan, mustaqil ravishda muammoni aniqlash, yechim variantlarini ishlab chiqish, buyumlarni loyihalash va amaliy natijalarni baholash imkonini beradi. Bunday faoliyat nazariy bilimlarni amaliy tajriba bilan bog'lashning samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Xorijiy pedagogik adabiyotlarda ham ta'limning amaliy faoliyat bilan uzviy bog'liqligiga katta e'tibor berilgan. Amerikalik faylasuf va pedagog Jon Dyui ta'lim jarayonida tajriba, faoliyat va refleksiyaning ahamiyatini asoslab bergan. Uning qarashlariga ko'ra, ta'lim oluvchilar bilimlarni faoliyat jarayonida egallaganlarida ularni chuqurroq anglaydilar va amaliy vaziyatlarda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar [2; 49–53-b.].

Ushbu yondashuv texnologik ta'limda tajriba asosida o'rganish, amaliy mashg'ulotlar va muammoli topshiriqlardan foydalanishning nazariy asoslarini belgilashga xizmat qiladi. Shuningdek, Lev Vigotskiyning ta'lim va rivojlanish o'rtasidagi munosabatlarga oid ilmiy qarashlari o'quv faoliyatini samarali tashkil etishda pedagogik hamkorlik va yo'naltirilgan amaliy yordamning ahamiyatini tushuntirishga yordam beradi. Uning yondashuvlari asosida texnologik

ta'lim mashg'ulotlarida o'qituvchining ko'rsatmasi, hamkorlikdagi faoliyat, bosqichma-bosqich topshiriqlar va mustaqil bajariladigan amaliy ishlarni o'zaro uyg'unlashtirish mumkin. Zamonaviy ta'limga oid tadqiqotlarda loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, raqamli texnologiyalar va STEAM yondashuvi nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan integratsiyalashning muhim vositalari sifatida qaraladi. Xususan, loyiha asosida o'qitish ta'lim oluvchilarga muayyan muammoni hal qilish, loyihani rejalashtirish, zarur material va vositalarni tanlash, mahsulot yaratish hamda natijalarni taqdim etish imkonini beradi. STEAM yondashuvi esa fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika elementlarini o'zaro bog'lash orqali ta'lim oluvchilarning kompleks fikrlashi va amaliy muammolarni hal etish qobiliyatini rivojlantiradi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, texnologik ta'limda nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash bir nechta o'zaro bog'liq omillarga tayanadi. Bular ta'lim mazmunining amaliy yo'naltirilganligi, o'qitish metodlarining maqsadga muvofiq tanlanishi, zamonaviy o'quv vositalaridan foydalanish, mustaqil va loyihaviy faoliyatni tashkil etish hamda ta'lim natijalarini mezonlar asosida baholashdan iborat. Shu bilan birga, mavjud ilmiy qarashlarni texnologik ta'limning o'ziga xos xususiyatlari bilan uyg'unlashtirish va integratsiyani amalga oshirishning aniq metodik mexanizmlarini ishlab chiqish zarurati saqlanib qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlashning pedagogik-metodik asoslarini aniqlash, ta'lim jarayonini samarali tashkil etish usullarini takomillashtirish hamda nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan uyg'unlashtirishga yo'naltirilgan. Tadqiqot metodologiyasining asosini tizimli yondashuv, kompetensiyaviy yondashuv, faoliyatga yo'naltirilgan ta'lim va integrativ yondashuv tashkil etadi. Ushbu yondashuvlar texnologik ta'limning maqsadi, mazmuni, metodlari, vositalari va natijalarini o'zaro uzviy bog'liq holda o'rganish imkonini beradi. Tadqiqot jarayonida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish, pedagogik kuzatish, suhbat, o'quv mashg'ulotlarini tahlil qilish hamda metodik modellashtirish kabi usullardan foydalanish nazarda tutiladi. Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish orqali nazariya va amaliyot integratsiyasining mazmuni, pedagogik shart-sharoitlari va samarali metodlari aniqlanadi. Taqqoslash va umumlashtirish usullari turli ta'lim yondashuvlarining imkoniyatlarini baholash hamda texnologik ta'lim uchun maqbul metodik yechimlarni belgilashga xizmat qiladi.

Tadqiqotning muhim yo'nalishlaridan biri nazariy mashg'ulotlar bilan amaliy faoliyat o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlashdan iborat. Bunda o'quv materialining amaliy ahamiyati, topshiriqlarning murakkablik darajasi, ta'lim oluvchilarning mustaqil ishlash imkoniyatlari va o'zlashtirilgan bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo'llash darajasi tahlil qilinadi. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda muammoli ta'lim, loyiha asosida o'qitish, tajriba-sinov ishlari, kichik guruhlarda ishlash va raqamli ta'lim vositalaridan foydalanishga alohida e'tibor qaratiladi. Nazariya va amaliyot integratsiyasini amalga oshirish metodikasi bir necha izchil bosqichni qamrab oladi. Birinchi bosqichda ta'lim maqsadlari belgilanib, nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalar o'rtasidagi bog'liqlik aniqlanadi. Ikkinchi bosqichda ta'lim oluvchilarning bilim darajasi va amaliy tayyorgarligiga mos topshiriqlar ishlab chiqiladi. Uchinchi bosqichda nazariy bilimlarni amalda qo'llashga yo'naltirilgan mashg'ulotlar, loyihalar va amaliy ishlar tashkil etiladi. Yakuniy bosqichda ta'lim natijalari belgilangan mezonlar asosida baholanib, aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqiladi. Tadqiqotda ta'lim samaradorligini baholash uchun nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasi, amaliy topshiriqlarni mustaqil bajarish qobiliyati, texnologik jarayonlarni tushunish, muammoli vaziyatlarga yechim topish va ijodiy yondashuv kabi mezonlardan foydalanish mumkin [3; 21–26-b.].

TAHLIL, NATIJALAR VA MULOHAZA

Texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlash hamda amaliy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan uzviy bog'lash ta'lim oluvchilarning o'rganilayotgan mavzuni chuqur anglashiga, texnologik jarayonlarning mohiyatini tushunishiga va olgan bilimlarini amaliy vaziyatlarda qo'llashiga yordam beradi. Shu sababli texnologik ta'lim mashg'ulotlarini tashkil etishda nazariy tushunchalar, amaliy topshiriqlar va mustaqil faoliyat o'rtasidagi izchillikni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Nazariya va amaliyot integratsiyasini amalga oshirishda, avvalo, o'quv materialining mazmuni va amaliy faoliyat maqsadlari o'rtasidagi muvofiqlikni ta'minlash lozim. Masalan, materiallarga ishlov berish texnologiyasini o'rganishda ta'lim oluvchilarga materiallarning fizik-mexanik xususiyatlari, asbob-uskunalarining vazifalari va ishlov berish ketma-ketligi haqida nazariy ma'lumotlar beriladi. Keyingi bosqichda esa ushbu bilimlar amaliy topshiriqlarni bajarish jarayonida qo'llanadi. Natijada ta'lim oluvchilar nazariy ma'lumotlarning amaliy ahamiyatini anglaydi, ish jarayonini rejalashtirish va bajarilgan ish sifatini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlashda loyiha asosida o'qitish metodining imkoniyatlari ham muhimdir. Ushbu metod orqali ta'lim oluvchilar muayyan buyum yoki texnik qurilmani loyihalash, zarur materiallarni tanlash, ish bosqichlarini belgilash, mahsulotni tayyorlash va yakuniy natijani tahlil qilish faoliyatini amalga oshiradilar. Bunday jarayonda nazariy bilimlar amaliy harakatlar bilan birlashib, ta'lim oluvchilarning ijodiy fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilishi va muammolarni hal etish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, loyiha faoliyati o'zaro hamkorlikda ishlash va bajarilgan ish uchun mas'uliyatni his etish ko'nikmalarini shakllantiradi. Texnologik ta'limda muammoli ta'lim metodidan foydalanish ham nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan bog'lashning samarali yo'llaridan biridir. O'qituvchi mashg'ulot davomida ta'lim oluvchilar oldiga muayyan texnologik muammoni qo'yadi va uni hal qilish uchun zarur bilim hamda ko'nikmalarni mustaqil izlashga yo'naltiradi. Masalan, buyum tayyorlashda material sarfini kamaytirish, mahsulot sifatini yaxshilash yoki ish jarayonidagi xatolarni aniqlashga oid topshiriqlar ta'lim oluvchilarning tahliliy fikrlashini rivojlantiradi. Bunda nazariy bilimlar

muammoni anglash va yechimni asoslash vositasi sifatida namoyon bo'ladi. Raqamli texnologiyalarni texnologik ta'lim jarayoniga joriy etish nazariya va amaliyot integratsiyasi imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Elektron ta'lim resurslari, videodarslar, virtual laboratoriyalar, uch o'lchamli modellashtirish dasturlari va interaktiv topshiriqlar murakkab texnologik jarayonlarni tushuntirish hamda amaliy ishlarni bajarishga tayyorgarlik ko'rishda yordam beradi. Xususan, uch o'lchamli modellashtirish vositalari orqali buyumning shakli, o'lchamlari va konstruktiv xususiyatlarini oldindan o'rganish mumkin. Biroq raqamli vositalar an'anaviy amaliy mashg'ulotlarning o'rnini to'liq egallamasligi, balki ularni to'ldirishi va samaradorligini oshirishi lozim [3; 67–70-b.].

Tahlillar asosida nazariya va amaliyot integratsiyasini samarali tashkil etish uchun bir qator pedagogik shart-sharoitlar muhimligi aniqlanadi. Birinchidan, o'quv mashg'ulotlarining maqsadi va kutilayotgan natijalari aniq belgilanishi kerak. Ikkinchidan, nazariy ma'lumotlar amaliy topshiriqlar bilan izchil bog'lanishi zarur. Uchinchidan, ta'lim oluvchilarning individual imkoniyatlari va tayyorgarlik darajasi hisobga olinishi lozim. To'rtinchidan, amaliy faoliyat xavfsizlik texnikasi qoidalariga muvofiq tashkil etilishi va tegishli jihozlar bilan ta'minlanishi kerak. Beshinchidan, ta'lim natijalari nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalar, mustaqillik, ijodkorlik va ish sifatini baholash mezonlari asosida aniqlanishi maqsadga muvofiq. Mazkur yondashuvlardan kelib chiqib, texnologik ta'limda nazariya va amaliyot integratsiyasini amalga oshirishning quyidagi metodik ketma-ketligini taklif etish mumkin: nazariy bilimlarni o'zlashtirish, amaliy faoliyatni rejalashtirish, amaliy topshiriqlarni bajarish, natijalarni tahlil qilish va refleksiya asosida bilimlarni mustahkamlash. Ushbu ketma-ketlik ta'lim oluvchilarning o'quv faoliyatini izchil tashkil etishga hamda nazariy bilimlarni amaliy tajriba bilan mustahkamlashga xizmat qiladi. Tahlil natijalariga ko'ra, nazariya va amaliyotning o'zaro uyg'unligi texnologik ta'limning mazmunini boyitish, ta'lim oluvchilarning amaliy tayyorgarligini rivojlantirish va o'quv jarayonining kasbiy yo'nalganligini kuchaytirish uchun metodik asos bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bunda o'qituvchining vazifasi faqat nazariy ma'lumotlarni yetkazish bilan cheklanmaydi, balki ta'lim oluvchilarni amaliy faoliyatga yo'naltirish, mustaqil izlanishni tashkil etish, zarur metodik yordam ko'rsatish va o'zlashtirilgan bilimlarning qo'llanilishini baholashni ham qamrab oladi. Umuman olganda, texnologik ta'limda nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash kompleks pedagogik yondashuvni talab qiladi. Loyiha asosida o'qitish, muammoli topshiriqlar, raqamli vositalar va amaliy mashg'ulotlarni o'zaro uyg'unlashtirish orqali ta'lim jarayonining mazmuni va tashkil etilishini takomillashtirish mumkin. Ushbu metodik yondashuvlarni amaliyotga tatbiq etish ta'lim oluvchilarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog'lash, texnik ijodkorligini rivojlantirish va kelgusidagi kasbiy faoliyatga tayyorgarligini mustahkamlash uchun imkoniyat yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Texnologik ta'lim jarayonida nazariya va amaliyot integratsiyasini ta'minlash ta'lim sifatini oshirish, ta'lim oluvchilarning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish hamda ularni kelgusidagi kasbiy faoliyatga tayyorlashning muhim pedagogik shartlaridan biri hisoblanadi. Nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan uzviy bog'lash orqali ta'lim oluvchilarda o'rganilgan ma'lumotlarni anglash, ularni amaliy vaziyatlarda qo'llash va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish mumkin. Tadqiqot mavzusi doirasidagi nazariy-metodik tahlillar asosida quyidagi xulosalarga kelindi: Birinchidan, texnologik ta'limda nazariya va amaliyotning o'zaro uyg'unligi ta'lim mazmunini chuqur o'zlashtirish, amaliy topshiriqlarni ongli bajarish va olingan bilimlarning hayotiy ahamiyatini anglashga yordam beradi. Ikkinchidan, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, tajriba-sinov mashg'ulotlari va hamkorlikdagi faoliyat kabi metodlardan foydalanish ta'lim oluvchilarning mustaqil fikrlashi, texnik ijodkorligi va muammolarni hal etish qobiliyatini rivojlantirish uchun metodik imkoniyat yaratadi. Uchinchidan, raqamli ta'lim vositalari, virtual laboratoriyalar va uch o'lchamli modellashtirish dasturlaridan maqsadli foydalanish murakkab texnologik jarayonlarni tushuntirish, amaliy ishlarni rejalashtirish va ta'lim oluvchilarning o'quv faoliyatini faollashtirishga xizmat qiladi. To'rtinchidan, nazariya va amaliyot integratsiyasining samaradorligi o'quv mashg'ulotlarini izchil rejalashtirish, amaliy topshiriqlarni to'g'ri tanlash, ta'lim oluvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va natijalarni aniq mezonlar asosida baholash bilan chambarchas bog'liq. Beshinchidan, texnologik ta'lim jarayonida bilim, ko'nikma va malakalarni o'zaro bog'liq holda shakllantirish ta'lim oluvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va ularning amaliy faoliyatga tayyorgarligini mustahkamlash uchun muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Shularni hisobga olgan holda quyidagi takliflarni berish mumkin:

1. O'quv mashg'ulotlarini integrativ yondashuv asosida tashkil etish. Har bir nazariy mavzuni tegishli amaliy topshiriqlar, tajribalar va mustaqil bajariladigan ishlar bilan bog'lash lozim.
2. Amaliy mashg'ulotlarning kasbiy yo'nalganligini kuchaytirish. Topshiriqlarni real hayotiy va ishlab chiqarish vaziyatlariga yaqinlashtirish, ta'lim oluvchilarning muammoli vaziyatlarni mustaqil hal etishiga sharoit yaratish kerak.
3. Tajriba-sinov ishlarini amalga oshirish. Taklif etilayotgan metodikaning samaradorligini aniqlash uchun ta'lim muassasalarida pedagogik tajriba-sinov ishlarini tashkil etish, natijalarni belgilangan mezonlar asosida tahlil qilish va metodik tavsiyalarni takomillashtirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-dekabrda «Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida»gi Qonuni. – Toshkent, 2019. – URL: <https://qalampir.uz/uz/news/maktabgacha-ta-lim-va-tarbiya-tugrisida-gi-k-onun-k-abul-k-ilindi-11861>.
2. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – URL: <https://www.gazeta.uz/oz/2021/09/09/book/>.
3. Qodirova F. R. Maktabgacha pedagogika. – Toshkent: Ilm ziyo, 2020.
4. Nurmamatov Z. Sh. Innovatsiyalarning roli va ahamiyati ta'limda // Namangan davlat universiteti ilmiy axborotnomasi. – Namangan, 2023. – № 1. – B. 645–650. – ISSN: 2181-0427. – URL: <https://journal.namdu.uz>.

5. Nurmamatov Z. Sh. Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchisini innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash // Fan, ta'lim va texnikani innovatsion rivojlantirish masalalari. – Andijon, 2022. – B. 31–34. – URL: <https://ru.scribd.com/document/942319954/TEZIS-1>.
6. Xayitov J. X., G'aniyeva D. A., Fayziyeva Z. S. Ijodkorlik faoliyati texnologiyasi: uslubiy qo'llanma. – Toshkent: Ta'lim innovatsiyalari, 2026. – B. 152. – URL: https://lib.shdpi.uz/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64.ft.exe?S21COLORTERMS=0&LNG=uz&Z21ID=GUEST&I21DBN=IBIS_FULLTEXT&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=briefHTML_ft&S21CNR=5&C21COM=S&S21ALL=%3C.%3EI=37%2FX32%2D726723978%3C.%3E&USES21ALL=1.
7. Xayitov J. X., Ortiqova Y. A., Uchqunova A. R. Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik shart-sharoitlari: uslubiy qo'llanma. – Shahrisabz: Shahrisabz tuman bosmaxonasi, 2025. – 120 b. – URL: https://lib.shdpi.uz/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64.ft.exe?S21COLORTERMS=0&LNG=uz&Z21ID=GUEST&I21DBN=IBIS_FULLTEXT&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=briefHTML_ft&S21CNR=5&C21COM=S&S21ALL=%3C.%3EI=373%2FX32%2D258858537%3C.%3E&USES21ALL=1.
8. Xayitov J. X., Safarova S. S., Panjiyeva D. B. Ta'lim resurslarini raqamli loyihasi: uslubiy qo'llanma. – Toshkent: Ta'lim innovatsiyalari, 2026. – 118 b. – URL: https://lib.shdpi.uz/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64.ft.exe?S21COLORTERMS=0&LNG=uz&Z21ID=GUEST&I21DBN=IBIS_FULLTEXT&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=briefHTML_ft&S21CNR=5&C21COM=S&S21ALL=%3C.%3EI=378%2FX32%2D062966454%3C.%3E&USES21ALL=1.
9. Xayitov J. X., Xo'jayorova M. S., Omondavlatova S. B. Ta'lim muassasalarida metod birlashmalar faoliyati: uslubiy qo'llanma. – Toshkent: Fan innovatsiyalari, 2026. – B. 168. – URL: https://lib.shdpi.uz/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64.ft.exe?S21COLORTERMS=0&LNG=uz&Z21ID=GUEST&I21DBN=IBIS_FULLTEXT&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=briefHTML_ft&S21CNR=5&C21COM=S&S21ALL=%3C.%3EI=37%2FX32%2D711411822%3C.%3E&USES21ALL=1.